

AVIZ

referitor la proiectul de Lege pentru aprobarea ieșirii din vigoare a Acordurilor de protejare și promovare a investițiilor încheiate de către România cu statele membre ale Uniunii Europene

Analizând proiectul de Lege pentru aprobarea ieșirii din vigoare a Acordurilor de protejare și promovare a investițiilor încheiate de către România cu statele membre ale Uniunii Europene, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.158 din 02.08.2016,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și al art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezentul proiect de lege are ca obiect de reglementare aprobarea încetării valabilității Acordurilor privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor încheiate de către România cu statele membre ale Uniunii Europene.

Acordurile reprezintă înțelegeri internaționale care, prin obiectul de reglementare, intră sub incidența prevederilor Legii nr.590/2003 privind tratatele.

2. Prin obiectul său de reglementare, proiectul de act normativ se încadrează în categoria legilor ordinare, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

3. Referitor la **Nota de fundamentare**, menționăm faptul că, în acord cu prevederile art.34 alin(2) din legea nr.590/2003 privind tratatele „Instrumentul de motivare a actului normativ prin care se aprobă încetarea valabilității tratatului prin acordul părților, denunțare, renunțare sau retragere va cuprinde și, respectiv, va avea anexate:

- a) argumentarea oportunității încetării valabilității tratatului;
- b) temeiul juridic al încetării valabilității tratatului;
- c) consecințele politice, juridice, economice sau de altă natură ale încetării valabilității tratatului;

d) copia textului tratatului”.

Având în vedere obiectul acordurilor vizate, apreciem că este necesară evaluarea impactului juridic, socio-economic și financiar al proiectului de act normativ. Menționăm, în acest sens, problema concretă relevată de Comisia Europeană cu referire specifică la obligarea României de către un Tribunal arbitral, în cauza Micula, să plătească despăgubiri unui investitor suedez, făcând abstracție de poziția Comisiei¹ conform căreia o astfel de hotărâre ar încălca normele UE privind ajutoarele de stat: „Problema legată de TBI nu este doar de ordin teoretic, ci are consecințe cât se poate de concrete. De exemplu, o recentă procedură de arbitraj întemeiată pe un TBI intra-UE a condus la obținerea unui rezultat pe care Comisia îl consideră incompatibil cu legislația UE, întrucât hotărârea arbitrală în cauză constituie un ajutor de stat ilegal. Această situație poate crea incertitudine juridică pentru investitorii transfrontalieri, într-un context în care prioritatea absolută a UE este de a promova un mediu propice investițiilor”².

Or, în Nota de fundamentare, nu este identificat niciun impact socio-economic sau financiar.

De asemenea, este necesar ca proiectul de act normativ să fie însoțit de copiile textelor acordurilor vizate.

Pentru un spor de rigoare, recomandăm invocarea documentelor citate în integralitate. Astfel, la pct.2 de la Descrierea situației actuale, se face referire la „analiza Comisiei Europene (COM)” fără includerea altor elemente de identificare.

Totodată, din rațiuni de corectitudine, informațiile prezentate în Nota de fundamentare ar trebui revăzute. De exemplu, la pag. 1, se face referire la declanșarea, în **2013**, de către Comisie, a „unor proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor (infringement) împotriva a 5 state membre, printre care și România”, în timp ce în Comunicatul de presă al Comisiei Europene³ publicat la **18 iunie 2015**, se precizează: „Comisia Europeană a inițiat astăzi proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva a cinci state membre,

¹ A se vedea Decizia (UE) 2015/1470 a Comisiei din 30 martie 2015 privind ajutorul de stat SA.38517 (2014/C) (ex 2014/NN) pus în aplicare de România - Hotărârea arbitrală în cauza Micula/România din 11 decembrie 2013 [notificată cu numărul C(2015) 2112] disponibilă la adresa <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32015D1470>

² A se vedea în acest sens, Comunicatul de presă al Comisiei Europene „Comisia le solicită statelor membre să denunțe tratatele bilaterale de investiții intra-UE”, Bruxelles, 18 iunie 2015 disponibil la adresa http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5198_ro.htm

³ Comisia Europeană, Comisia le solicită statelor membre să denunțe tratatele bilaterale de investiții intra-UE, Comunicat de presă, Bruxelles, 18 iunie 2015 disponibil la adresa http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5198_ro.htm.

solicitându-le să denunțe tratatele bilaterale de investiții pe care le-au încheiat între ele („TBI intra-UE”)

De asemenea, titlul acordului de investiții cu Suedia din Nota de fundamentare diferă de titlul acordului redat în mod corect în anexă, respectiv Acord între Guvernul României și Guvernul Regatului Suediei privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor.

Abrevierile ar trebui redată în limba română. Astfel, abrevierea specifică sintagmei în limba engleză „BIT” (Bilateral Investment Treaty) ar trebui înlocuită cu abrevierea aferentă sintagmei în limba română „TBI” (Tratat bilateral de investiții). De asemenea sintagma „intra-BIT” ar trebui înlocuită cu expresia „TBI intra-UE”.

4. La **titlu**, semnalăm faptul că sintagma „ieșirii din vigoare” este inadecvată și nu poate fi reținută, deoarece ieșirea din vigoare a unui tratat reprezintă o consecință a încetării valabilității acestuia. Semnalăm că la Capitolul III, Secțiunea a 2-a din cadrul Legii nr.590/2003 privind tratatele terminologia folosită este cea de ”încetarea valabilității tratatelor”.

Pe cale de consecință sintagma „ieșirii din vigoare a” trebuie înlocuită cu expresia „încetării valabilității”.

De asemenea, având în vedere titlurile acordurilor vizate prevăzute în anexă, recomandăm înlocuirea sintagmei „Acordurilor de protejare și promovare a investițiilor” cu expresia „Acordurilor **privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor**”.

5. Pentru precizia normei, considerăm necesară identificarea distinctă a acordurilor a căror valabilitate va înceta prin denunțare față de acordurile a căror valabilitate va înceta prin acordul părților, fiind vorba de două modalități de încetare a valabilității diferite cu un regim și efecte juridice diferite.

În acest context, actul normativ trebuie însoțit de documente suplimentare din care să rezulte faptul că părțile doresc încetarea valabilității acordurilor prin denunțare sau prin acordul părților.

În cazul de față, nu sunt furnizate nici măcar în Nota de fundamentare informații specifice referitoare la fiecare acord în parte cu privire la procedura declanșată în vederea încetării valabilității înțelegerilor internaționale vizate, denunțare sau acordul părților.

Subliniem faptul că modalitatea de încetare a valabilității unui acord internațional este, de regulă, prevăzută în textul înțelegerii internaționale.

În doctrină, în Comentariile asupra „Legii nr.590/2003 privind tratatele”, se explică:

„Orice tratat cuprinde, în mod normal, prevederi referitoare la modalitatea de încetare a acestuia, de denunțare sau de retragere; încetarea tratatului se va face în baza prevederilor lui, așa cum a fost convenit de părți atunci când l-au încheiat sau în baza unei înțelegeri intervenite ulterior între ele. În toate aceste cazuri, este vorba de un mod de încetare convenit între părți (contemporan sau ulterior încheierii), bazat pe voința părților contractante”⁴.

Dacă analizăm Acordul între Guvernul României și Guvernul Regatului Suediei privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, la art.10 alin.(2) – (3) se stipulează:

„2. Prezentul acord va rămâne în vigoare o perioadă de 20 de ani. Ulterior el va rămâne în vigoare până **la expirarea a 12 luni** de la data la care oricare parte contractantă notifică în scris celeilalte părți contractante hotărârea sa de denunțare a acordului.

3. În ceea ce privește investițiile efectuate anterior datei la care notificarea de denunțare a prezentului acord devine efectivă, prevederile art.1-9 vor rămâne în vigoare **pentru încă o perioadă de 20 de ani de la acea data**”.

Astfel încetarea valabilității acestui acord prin denunțare este afectată de o clauză de supraviețuire a acestuia, prevederile art.1-9 rămânând în vigoare „pentru încă o perioadă de 20 de ani” de la data „la care notificarea de denunțare a prezentului acord devine efectivă”.

De asemenea, denunțarea unilaterală a acordului poate angaja *ex post* răspunderea internațională a statului român⁵.

Prin urmare, în vederea alegerii modalității optime de încetare a valabilității tratatului, se impune o analiză riguroasă a fiecărui acord vizat cu evaluarea consecințelor politice, juridice, economice sau de altă natură ale încetării valabilității acestuia în funcție de procedura aleasă.

Având în vedere cele de mai sus, apreciem că este necesar ca acordurile vizate de denunțare, respectiv de încetare prin acordul părților să facă obiectul a două articole distincte cu referire la două anexe distincte.

În acest sens, în acord cu normele de tehnică legislativă, sugerăm ca proiectul să aibă următoarea structură:

„Art.1. - Se aprobă încetarea valabilității, prin acordul părților, a acordurilor bilaterale prevăzute în Anexa nr.1.

⁴ Ion. M. Anghel, „Dreptul Tratatelor. Addendum. în Comentariile asupra „Legii nr. 590/2003 privind tratatele”, p. 324.

⁵ A se vedea Ion. M. Anghel, „Dreptul Tratatelor. Addendum. în Comentariile asupra „Legii nr. 590/2003 privind tratatele”, p. 331.

Art.2. - Se aprobă încetarea valabilității, prin denunțare a acordurilor bilaterale prevăzute în Anexa nr.2.

Art.3. - Ministerul Afacerilor Externe va face cunoscută, prin publicare în Monitorul Oficial al României, Partea I, în conformitate cu art.34 alin.(5) din Legea nr.590/2003 privind tratatele, data la care fiecare acord prevăzut în anexele nr.1 și 2 își încetează valabilitatea.

Art.4 - Anexele nr.1 și 2 fac parte integrantă din prezenta lege”.

În acest context, trebuie revăzute și titlurile anexelor în care nu ar mai trebui să se regăsească sintagma „aflate în vigoare”.

În funcție de modalitatea de încetare a valabilității tratatelor, cele două anexe ar putea avea ca titlu:

Anexa nr.1- Acorduri bilaterale privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor a căror valabilitate încetează prin acordul părților.

Anexa nr.2 - Acorduri bilaterale privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor a căror valabilitate încetează prin denunțare.

6. Referitor la acordurile prevăzute în actuala **anexă**, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, referirea la acestea trebuie să se facă cu redarea tuturor elementelor de identificare a acestora, conform următorului exemplu⁶:

„19. Acord între Guvernul României și Guvernul Regatului Suediei privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, **semnat la Stockholm la 29 mai 2002, ratificat prin Legea nr.651/2002, publicată în Monitorul Oficial al României nr.901 din 12 decembrie 2002**”.

La actuala anexă, pentru rigoarea normei, considerăm necesară redarea actelor normative prin care au fost ratificate acordurile ce fac obiectul anexei.

Astfel, la finalul textelor de la pct.1-22, urmează a se insera legile de ratificare ale actelor internaționale, după cum urmează:

1. ..., ratificat prin Legea nr.34/1997.
2. ..., ratificat prin Legea nr.106/1994.
3. ...,ratificat prin Legea nr.62/1994. Totodată, la finalul titlului Protocolului de amendare, se va insera textul „ratificat prin Legea nr.17/2009”.
4. ..., ratificat prin Legea nr.30/1993.
5. ..., ratificat prin Legea nr.111/1994. Totodată, la finalul titlului Protocolului adițional, se va insera textul „ratificat prin Legea

⁶ În alegerea exemplului, am luat în considerare acordul vizat în mod expres de Comisia Europeană.

nr.218/2010.

6. ..., ratificat prin Legea nr.7/1995.
7. ..., ratificat prin Legea nr.166/1997.
8. ..., ratificat prin Legea nr.113/1992.
9. ..., ratificat prin Legea nr.88/1995.
10. ..., ratificat prin Legea nr.125/1997.
11. ..., ratificat prin Legea nr.109/1995.
12. ..., ratificat prin Legea nr.433/2002.
13. ..., ratificat prin Legea nr.82/1994.
14. ..., ratificat prin Legea nr.109/1994. Totodată, pentru rigoarea redactării, sintagma „Guvernul Republicii Polone” se va reda sub forma „Guvernul Republicii Polonia”.
15. ..., ratificat prin Legea nr.92/1994.
16. ..., ratificat prin Legea nr.97/1994. De asemenea, pentru unitate în redactare cu situațiile similare din cuprinsul anexei, nu considerăm necesară marcarea cu „16.1” a Protocolului adițional subsecvent Acordului între România și Republica Slovacă, iar la finalul titlului acestuia se va insera textul „..., ratificat prin Legea nr.306/2006”.
17. ..., ratificat prin Legea nr.64/1996.
18. ..., ratificat prin Legea nr.63/1995.
19. ..., ratificat prin Legea nr.651/2002.
20. ..., ratificat prin Legea nr.114/1994.
21. ..., ratificat prin Legea nr.63/1994.
22. ..., ratificat prin Legea nr.8/1997.

De asemenea, în toate cazurile de mai sus trebuie menționat și Monitorul Oficial al României în care au fost publicate legile de ratificare a acordurilor conform exemplului prezentat.

Totodată, la Acordul de la pct.8, pentru redarea corectă a denumirii acestuia, astfel cum a fost publicat în Monitorul Oficial al României, sintagma ”pentru promovarea și protejarea” se va înlocui cu sintagma ”privind promovarea și protejarea”.

PREȘEDINTE

dr. Drăgoș IONESCU

București
Nr.761/3.08.2016

L. nr. 34/1997

M. Of. nr. 47/19 mar. 1997

L.nr.34/1997 (ratificare) : Acord între România și Republica Austria privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la București la 15 mai 1996

461

L. nr. 106/1994

M. Of. nr. 331/30 nov. 1994

L.nr.106/1994 (ratificare) : Acord între Guvernul României și Guvernul Republicii Bulgaria privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la București la 1 iunie 1994

L. nr. 62/1994

M. Of. nr. 201/3 aug. 1994

L.nr.62/1994 (ratificare) : Acord între Guvernul României și Guvernul Republicii Cehe pentru promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la București la 8 noiembrie 1993

1 modificări prin L. nr. 17/2009 M. Of. nr. 105/20 feb. 2009

Lege pentru ratificarea Protocolului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Cehe, semnat la Praga la 22 ianuarie 2008, privind amendamentele la Acordul dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Cehe pentru promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la București la 8 noiembrie 1993

Notă: v. Intrarea în vigoare este prevăzută în O. nr. 1531/2009 (M.A.E.) - M. Of. nr. 742/2 nov. 2009

L. nr. 30/1993

M. Of. nr. 115/1 iun. 1993

L.nr.30/1993 (ratificare) : Acord între Guvernul României și Guvernul Republicii Cipru privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la București la 26 iulie 1991

L. nr. 111/1994

M. Of. nr. 334/2 dec. 1994

L.nr.111/1994 (ratificare) : Acord între Guvernul României și Guvernul Republicii Croația privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Zagreb la 8 iunie 1994

1 modificări prin L. nr. 218/2010 M. Of. nr. 789/25 nov. 2010

Lege pentru ratificarea Protocolului adițional dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Croația, semnat la București la 30 aprilie 2010, privind amendamentele la Acordul dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Croația privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Zagreb la 8 iunie 1994

Notă: v. intrarea în vigoare este prevăzută în O. nr. 704/2011 (M.A.E.) - M. Of. nr. 523/25 iul. 2011

L. nr. 7/1995

M. Of. nr. 7/17 ian. 1995

L.nr.7/1995 (ratificare) : Acord între Guvernul României și Guvernul Regatului Danemarcei privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Copenhaga la 14 iunie 1994

L. nr. 166/1997

M. Of. nr. 288/24 oct. 1997

L.nr.166/1997 (ratificare) : Acord între Guvernul României și Guvernul Republicii Elene privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Atena la 23 mai 1997

L. nr. 113/1992

M. Of. nr. 302/25 nov. 1992

L.nr.113/1992 (ratificare) : Acord între Guvernul României și Guvernul Republicii Finlanda pentru promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Helsinki la 26 martie 1992

L. nr. 88/1995

M. Of. nr. 239/19 oct. 1995

L.nr.88/1995 (ratificare) : Acord între Guvernul României și Guvernul Republicii Franceze privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Paris la 21 martie 1995 și Protocol la acest Acord, semnat la Paris la 21 martie 1995

L. nr. 125/1997

M. Of. nr. 154/14 iul. 1997

L.nr.125/1997 (ratificare) : Acord între România și Republica Federală Germania privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor de capital, semnat la Bonn la 25 iunie 1996 și Protocol la Acordul între România și Republica Federală Germania privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor de capital, semnat la Bonn la 25 iunie 1996

L. nr. 109/1995

M. Of. nr. 273/23 nov. 1995

L.nr.109/1995 (ratificare) : Acord între Guvernul României și Guvernul Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Londra la 13 iulie 1995

L. nr. 433/2002

M. Of. nr. 508/15 iul. 2002

Lege pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Letonia privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Riga la 27 noiembrie 2001

1 promulgată prin D. nr. 592/2002 M. Of. nr. 508/15 iul. 2002

Decret privind promulgarea Legii pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Letonia privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Riga la 27 noiembrie 2001

L. nr. 82/1994

M. Of. nr. 291/13 oct. 1994

L.nr.82/1994 (ratificare) : Acord între Guvernul României și Guvernul Republicii Lituania privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Vilnius la 8 martie 1994

L. nr. 109/1994

M. Of. nr. 334/2 dec. 1994

L.nr.109/1994 (ratificare) : Acord între Guvernul României și Guvernul Republicii Polonia privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Varșovia la 23 iunie 1994

L. nr. 92/1994

M. Of. nr. 308/3 nov. 1994

L.nr.92/1994 (ratificare) : Acord între Guvernul României și Guvernul Republicii Portugheze privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la București la 17 noiembrie 1993

L. nr. 97/1994

M. Of. nr. 316/15 nov. 1994

L.nr.97/1994 (ratificare) : Acord între România și Republica Slovacă privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Bratislava la 3 martie 1994

1 modificări prin L. nr. 306/2006 M. Of. nr. 634/24 iul. 2006

Lege pentru ratificarea Protocolului adițional dintre România și Republica Slovacă, semnat la Bratislava la 8 noiembrie 2005, la Acordul dintre România și Republica Slovacă privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Bratislava la 3 martie 1994

Notă: intrarea în vigoare este prevăzută în O. nr. 1371/2007 - M. Of. nr. 397/13 iun. 2007

L. nr. 64/1996

M. Of. nr. 144/10 iul. 1996

L.nr.64/1996 (ratificare) : Acord între Guvernul României și Guvernul Republicii Slovenia privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Ljubljana la 24 ianuarie 1996

Lege pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Regatului Suediei privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Stockholm la 29 mai 2002

1 promulgată prin D. nr. 1013/2002 M. Of. nr. 901/12 dec. 2002

Decret privind promulgarea Legii pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Regatului Suediei privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Stockholm la 29 mai 2002

L. nr. 114/1994

M. Of. nr. 337/6 dec. 1994

L.nr.114/1994 (ratificare) : Acord privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor între Guvernul României și Guvernul Regatului Țărilor de Jos, semnat la București la 19 aprilie 1994

L. nr. 63/1995

M. Of. nr. 128/27 iun. 1995

L.nr.63/1995 (ratificare) : Acord între România și Spania privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la București la 25 ianuarie 1995

L. nr. 63/1994

M. Of. nr. 201/3 aug. 1994

L.nr.63/1994 (ratificare) : Acord între România și Republica Ungaria privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la București la 16 septembrie 1993

L. nr. 8/1997

M. Of. nr. 20/6 feb. 1997

L.nr.8/1997 (ratificare) : Acord între Guvernul României, pe de o parte, și Uniunea Economică Belgo-Luxemburgheză, pe de altă parte, privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Bruxelles la 4 martie 1996